

رامتین مونیق

روز سه‌شنبه ۲۰ آبان، صحن علنی مجلس شاهد سخنرانی چند مسئول، از جمله وزیر اقتصاد و رئیس سازمان بودجه، درباره بررسی نحوه‌اجرای سال نخست برنامه هفتم، بود. در این میان حمید پورمحمدی به انتقاد از سیستم پارانهای کشور پرداخت و گفت: «۲۵۰ هزار میلیارد تومان پارانه برای نسان پیش‌بینی کردیم که به گندم‌کاران بدهیم. ۲ درصد کارت‌های بانکی ۲۳ درصد نان‌های کشور را خریدند و ۱۲ درصد نان توسط یک درصد کارت‌های بانکی خریداری شده‌است.» و همچنین اظهار کرد که افزایش واردات بنزین، به دلیل ناترازی ناشی از ارزانی این کالا، بنیه دفاعی، دارویی و غذایی کشور را کاهش می‌دهد.

خروجی این قبیل استدلال‌ها همواره به حذف پارانهای غیر مستقیم نظیر پارانهای ارزی، آرد نان و... است؛ اما از طرف دیگر وجود فساد در روند تخصیص سوبسیدها، نظیر ارز ترجیحی، یک واقعیت انکار ناپذیر در اقتصاد ایران است و گرانی کالاهای اساسی، با وجود دریافت ارز ترجیحی، گواهی وجود فساد در روند تخصیص این ارز است. پرسش‌های کارشناسی این است که آیا در ماهیت پرداخت سوبسیدی فساد وجود دارد یا در ایران برای جلوگیری از سوءاستفاده کنترل موثری وجود ندارد؟ «توسعه ایرانی» در گفت‌وگو با یک تحلیلگر مسائل اقتصادی به‌ارزایی جواب این ماجرا پرداخته‌است.

پرداخت پارانهای برای پر کردن شکاف دستمزدهای کم

پژوهشگر موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»، در ارزیابی از نظام پارانهای ایران، بیان کرد: برای درک مسئله پارانها در کشور باید فهم دقیقی از مناسبات اقتصادی سیاسی تولید و توزیع و جایگاه ایران در معادلات بین‌المللی سرمایه‌داشت.

ابوالفضل گرمایی توضیح داد: انباشت سرمایه در ایران شکل خاصی دارد و الیگارشی رانتی و تجاری با صادرات منابع طبیعی به‌تصاحب‌بخشی ارزش اضافی تولیدشده در جهان و استثمار کارگران داخلی مشغول است. وضعیت نیروی کار هم متناظر با همین شیوه تولید است یعنی نیروی کار ایرانی بیشتر از اینکه ارزش جدیدی خلق کند، ساعات طولانی برای دریافت مزد اندکی در چرخه تحقق و گردش ارزش اضافی جهانی به بیگاری مشغول است و زمان خود را بیشتر صرف بیگاری در چرخه توزیع و فروش محصولات وارداتی و با محصولات می‌کند که عمدتاً مواد اولیه وارداتی ساخته می‌شوند.

او تصریح کرد: نیروی کار ایران ارتباط چندانی با حلقه تولید برای پیشبرد دانش‌ت داخلی و جهانی سرمایه‌ندارد و بیگاری آن‌ها هم در فرایند بازتوزیع مثل عاملیت فروش، بتکداری و بازاربایی محصولات رخ می‌دهد.

این تحلیلگر اقتصاد کلان مطرح کرد: زمانی که حلقه

اتصال انباشت سرمایه با کار مولد قطع شده باشد، صاحبان

ابوالفضل گرمایی در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»: **تازمانی که مافیای وجود داشته باشد، فساد، چه با پرداخت پارانها و چه بدون پرداخت آن، ادامه خواهد یافت زیرا ساختار کنونی اقتصاد کار بست خود را بر کاهش دائمی ارزش پول و افزایش قیمت‌ها شکل داده‌است و این روند، فساد را ایجاد می‌کند. بنابراین به جای حذف پارانها باید فکری به حال این مافیای کرد**

گفت و گو

یک کارشناس با برداشت «ناتوانی دولت در تامین منابع» از سخنان پورمحمدی در مجلس:

پارانها صرف منافع گروه سوار بر رانت می‌شود

به اعتقاد او، برنامه تعدیل اقتصادی ر فسنجان، خصوصی‌سازی در قالب اصل ۴۴ خاتمی، هدفمندسازی پارانهای احمدی‌نژاد، برنامه اصلاح قیمت حامل‌های انرژی روحانی، جراحی اقتصادی رئیسی و حالا هم تصمیم سخت و اصلاح اقتصادی دوباره به نقطه شروع بازمی‌گردیم. زیرا ارزش پول ملی دائماً کاهش می‌یابد و برای دور بردی هم باز باید قیمت‌ها را افزایش داد. بنابراین در این شرایط اگر تمام پارانها حذف شوند، قیمت بنزین با نرخ جهانی آن به فروش برسد و بازار ترجیحی کالاهای اساسی قطع شود، چند ماه بعد مجدداً نیازمند اصلاح قیمتی هستیم

پژوهشگر موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی: **پس از هر تصمیم سخت و اصلاح اقتصادی دوباره به نقطه شروع بازمی‌گردیم زیرا ارزش پول ملی دائماً کاهش می‌یابد و برای دور بردی هم باز باید قیمت‌ها را افزایش داد. بنابراین در این شرایط اگر تمام پارانها حذف شوند، قیمت بنزین با نرخ جهانی آن به فروش برسد و بازار ترجیحی کالاهای اساسی قطع شود، چند ماه بعد مجدداً نیازمند اصلاح قیمتی هستیم**

سرمایه‌نیازی به جبران خدمات متعادل سازی عوامل تولید، مانند افزایش متعادل دستمزدها نمی‌بینند و پرداخت پارانها هم در همین چارچوب معنا پیدا می‌کند. گرمایی تأکید کرد: باز توزیع رانت منابع طبیعی، یا همان پارانها، قیمت کالاهو خدمات را به‌صورت مصنوعی پایین نگه می‌دارد تا شکاف میان دستمزد کارگران و قیمت کالاهو خدمات در ایران جبران شود.

ابتدا کاهش، سپس تعدیل اقتصادی

او به تاریخچه پرداخت پارانها در ایران پرداخت و گفت: قبل از دهه ۸۰ و آغاز قرن ۲۱ میلادی، با دولتی سروکار داشتیم که خود منابع طبیعی را استخراج و پس از پالایش، آن را صادر می‌کرده و با سود این کار اقدامات حمایتی را پوشش می‌داده است. هر چند که همیشه منافذی وجود داشته‌است که برخی گروه‌ها همیشه بیشتر از پارانها بکیرند یا به عبارت بهتر، بدزدند.

این کارشناس مسائل اقتصادی افزود: بعد از دهه ۸۰، پارانهای عمومی حاکمیتی و کلان سرمایه‌دار حساب خود را از دولت و بودجه عمومی جدا کردند و از این به بعد این گروه سوار بر رانت هستند که برای دولت‌ها دستور کار آزادسازی قیمت‌ها، یا حذف پارانهای پنهان و یا تخصیص بهینه پارانها را می‌دهند.

گرمایی عنوان کرد: با هر گامی که آن‌ها در خصوصی‌سازی، چپاول یادست‌اندازی به منابع طبیعی پیش می‌برند و سهم خود را از منابع طبیعی افزایش می‌دهند، دستورالعمل‌های تئوریک خود را نیز در چارچوب دولت اجرایی می‌کنند. در این شرایط دولت ابتدا منابع خود را کاهش می‌دهد و سپس برنامه تعدیل اقتصادی را تدوین می‌کند.

کارشناس انرژی:

دولت فقط یک سوم پول صادرات نفت را وصول می‌کند

می‌شود، یاد قالب تهاوت و اعتبار معامله شده، یا پولش هنوز به‌دلیل مسیرهای غیربانکی قابل انتقال نیست، به همین دلیل است که در ظاهر، آمار صادرات، کور می‌زند؛ اما خزانه دولت از آن سهم واقعی اندکی می‌برد.

عبدالله باخانی در گفت‌وگو با تجارت‌نیوز، درباره آمارهای افزایش صادرات نفت ایران اظهار کرد: به‌عنوان یک کارشناس انرژی از اینکه ایران نفت بیشتر بفروشد که قطعاً خوشحال می‌شوم، اما از منظر تجزیه و تحلیل و پاسخ به پرسش باید گفت که در ماه‌های سپتامبر و اکتبر، موسسه تلکرتر کرزاف افزایش صادرات نفت ایران به ترتیب تا ۱.۹ میلیون و ۲.۳ میلیون بشکه در روز خبر داده‌است. گزارش رسمی وزارت نفت نیز، به نقل از خبرگزاری مهر، تأیید می‌کند که میانگین روزانه دو میلیون و ۱۵۰ هزار بشکه ثبت‌شده رقمی که در ۱۵ ماه گذشته بی‌سابقه‌است. اما در همین زمان، برخی منابع از پایان سهمیه خرید نفت پالایشگاه‌های چینی در آستانه سال جدید میلادی خبر می‌دهند. سوال ساده‌است: اگر سهمیه خریدران اصلی رویه پایان است، پس این نفت اضافی به کجای می‌رود؟

او افزود: پاسخ در سه لایه است. اول پیش‌خرید زمستانی است که پالایشگاه‌های چینی معمولاً در پایان سه‌ماهه سوم میلادی، خرید زمستانی خود را جلوتر انجام می‌دهند تا پیش از بسته‌شدن

با وجود تغییر نکردن قیمت آرد پارانهای از خرداد تا به حال، قیمت انواع نان دولتی و آزاد بیش از ۳ برابر شده‌است. در این مدت هزینه نانوبایی‌ها ماندند دستمزد کارگران افزایش نیافته بلکه مسئله اینست که پارانها در مکانیسم مافیایی صرف تحقق سود کلان سرمایه‌دارهای شوند

که پارانها در مکانیسم مافیایی صرف تحقق سود کلان سرمایه‌دارهای شوند.

حذف مجدد پارانها کلاه برداری ملی است

گرمایی بیان داشت: همین پارانهای موجود در جدول هدفمندسازی سابقاً محل‌گران‌سازی سوخت تدوین شده‌اما اکنون برخی استدلال می‌کنند که به‌دلیل تقسیم ناعادلانه پایدان‌ها، حذف آن‌ها، حذف کرد.

او افزود: سابقاً با گران‌سازی‌ها و تدوین هدفمندی پارانها، یک تورم به عموم جامعه اصابت کرده‌است و حذف مجدد آن چه معنایی جز یک کلاهبرداری ملی می‌تواند داشته باشد؟ این تحلیلگر اقتصادی درباره هوشمندسازی پارانهایان گفت: موضوع تخصیص نیافتن بهینه پارانها ربطی به عدم هوشمندی آن ندارد و باز به چارچوب اقتصادسیاسی کشور بازمی‌گردد.

گرمایی درباره اینکه «از یک طرف پارانها نصیب مافیای می‌شود و باز قیمت کالاهای اساسی افزایش می‌یابد اما با وجود این مسائل، حذف آن نیز تورم‌زاست؛ این وضعیت دوگانه‌ناشی از چیست؟» پاسخ داد: تا وقتی اختیار کنترل کالاهای عمومی و اساسی در اختیار افراد بانفوذ باشد و منطق سود بر آن‌ها حکمرانی کند، دلیلی ندارد قیمت‌ها کنترل شود! او تأکید کرد: در اقتصاد ایران انحصارات مافیای بر تئورشی، بازار واردات، تولید دارو، رتوان، جریان ارز بازار حواله بانک مرکزی و... وجود دارد که این وضعیت دوگانه را ایجاد کرده‌است.

سخنان اخیر نشان از عجز تامین منابع دارد

پژوهشگر موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی اظهار داشت: هوشمندسازی در بهترین شرایط خود، حتی اگر فساد می‌در کار نباشد، می‌تواند منابع پارانهای را، که هر روز تحیف‌تر می‌شود، به‌شکله تهیه و توزیع کالاهای عمومی و اساسی اختصاص دهد! اما مشکل اینجا است که خود این منابع هر روز کوچک‌تر می‌شود و نمی‌تواند کاهش دستمزد واقعی کارگران و اقشار ضعیف را، که ۹ دهک اجتماعی را تشکیل می‌دهند، جبران کند.

گرمایی در نقدها خطاب پورمحمدی در مجلس، عنوان کرد: انتقاد از دست تخصیص پیدانکردن پارانها به‌معنی سیگنال برای افزایش قیمت‌هاست و همانطور که اشاره شده، به دلیل کاهش تعدمی ارزش پول ملی، مبرخش نیست، جالب اینکه همین پورمحمدی در اوایل سال ادعا می‌کرد دولت به هیچ عنوان برنامه‌ای برای حذف پارانها آرد و نان ندارد؟ پس اصرار بر این حرف‌ها در زمان فعلی چه معنایی دارد؟

او تصریح کرد: صحبت‌های برخی تئوریسین‌ها درباره تخصیص بهینه و عادلانه پارانها، بیش از آنکه مبنایی تئوریک و عقلانی داشته باشد، ناشی از استیصال در تامین منابع پارانهای است.

این کارشناس مسائل اقتصادی در پایان خاطرنشان کرد: تا زمانی که مافیای وجود داشته باشد، فساد، چه با پرداخت پارانها و چه بدون پرداخت آن، ادامه خواهد یافت

زیرا ساختار کنونی اقتصاد کار بست خود را بر کاهش دائمی ارزش پول و افزایش قیمت‌ها شکل داده‌است و این روند، فساد را ایجاد می‌کند. بنابراین به جای حذف پارانها باید فکری به حال این مافیای کرد.

سهمیه‌ها، مخازن شان پر شود. در نتیجه، رشد صادرات سبتمبر و اکتبر احتمالاً ناشی از تحویل خریدهایی است که ماه‌ها قبل انجام شده‌اند. همچنین بخشی از نفت ایران از مسیر مالزی، اندونزی یا امارات به چین می‌رسد. در آمار تاکثر تر کرز که بر مبنای ردیابی نفکش‌هاست، این محموله‌ها به‌عنوان صادرات ایران ثبت می‌شوند، اما در آمار واردات رسمی چین شاید تا ماه‌های بعد ظاهر شوند. مهمتر اینکه، افزایش حجم نفت ذخیره‌شده روی آب نشان می‌دهد بخشی از صادرات هنوز تخلیه نشده و به‌صورت floating storage (ذخیره شناور) در انتظار مقصد یا معامله بعدی است. در آمار، صادرات بالای رود، اما فروش واقعی هنوز قطعی نیست.

این تحلیلگر اقتصاد انرژی تصریح کرد: بنابر گفته سخنگوی کمیسیون برنامه و بودجه مجلس، از ابتدای سال تا امروز تنها ۳۲ درصد از آمارهای نفتی محقق شده و ۳۲۲ همت عدم تحقق وجود دارد. این رقم به‌خودی‌خود یعنی از هر سه بشکه نفت صادر شده، دولت فقط پول یک بشکه را دریافت کرده‌است. او در باره دلایل این امر توضیح داد: بخش بزرگی از صادرات نفت ایران به‌ویژه به چین، نقدی نیست، معمولاً در قالب تهاوت یا کالا، خدمات یا بدهی انجام می‌شود. بخشی از پول‌های نیز در حساب‌های واسطه‌ای در کشورها ثالث باقی می‌ماند و امکان انتقال مستقیم به حساب‌های بانک مرکزی یا خزانه‌داری وجود ندارد. نتیجه آن است که صادرات انجام شده، اما در مقایل وصول برای بودجه عمومی نیست.

به گفته باخانی، نفت ایران معمولاً با تخفیف‌های سنگین ۵۵ دلار تا ۱۵ دلار فروخته می‌شود و بخشی از ارز نیز به‌صورت یوان غیرقابل تبدیل تسویه می‌گردد. در نتیجه، حتی اگر حجم صادرات بالا باشد، ارز حاصل از آن معادل بودجه‌ای ندارد و در حساب خزانه قابل ثبت نیست.

نیست در یک کشور تحت تحریم منابع خود را هزینه کند. همچنین نه کیفیت اشتغال و نه میزان آن برای کشور مان مناسب نیست.

قنبری هشدار داد: مابه‌هیچ‌وجه در شرایط مطلوبی قرار نداریم و زندگی عموم مردم نسبت به گذشته به مراتب دشوار تر شده‌است. شاید در کل کشور چیزی در حدود ۵ تا ۱۰ میلیون نفر از جمعیت، بدون مشکل مالی و نگرانی خاصی در حال زندگی هستند و بیش از نیمی از مردم در تامین حداقل‌هایشان دچار مشکل شده‌اند. بخش بزرگی از جمعیت کشور امروز در تامین حداقل‌های اولیه مانند کالری یا سرپناه مناسب دچار مشکل هستند و شرایط به قدری دشوار شده که تامین حداقل‌ها هر روز برای بخش بزرگ‌تری مشکل می‌شود.

او خاطرنشان کرد: بودجه دولت باید صرفاً برای تامین بودجه عمرانی و رفاه عمومی صرف شود. بودجه جایی برای تقسیم غنائم نیست و باید آن را به چشم تخصیص منابع نگریست. اگر دولت‌هزینه دستگاه‌های اضافی را از بودجه کم کند، با وجود همین فشارها هم ممکن است وضعیت فعلی بهبود یابد و گر نه ادامه این وضعیت به فقر گسترده‌تر منجر می‌شود و وضعیت مناسبی قرار ندارد و امید می‌رود، بهبود آن هم نمی‌رود زیرا هیچ سرمایه‌گذار داخلی یا خارجی حاضر

خبر اقتصادی

دکتر ابراهیم رزاقی

اقتصاددان برجسته، درگذشت

دکتر ابراهیم رزاقی، اقتصاددان برجسته و استاد بازنشسته دانشگاه تهران، دارفانی را وداع گفت. او از چهره‌های شاخص نقد سیاست‌های اقتصادی در

ایران بود و همواره بر «تولید ملی»، «عدالت اجتماعی» و «استقلال اقتصادی» تأکید داشت. به گزارش تسنیم، رزاقی متولد ۱۳۱۸ و دانش‌آموخته دکتری توسعه اقتصادی از دانشگاه سوربن فرانسه بود. او منتقد سرسخت سیاست‌های واردات‌محور و اجرای نادرست خصوصی‌سازی‌ها بود که به اعتقاد او، شکاف طبقاتی و فقر را در جامعه گسترش داد. از آثار این اقتصاددان می‌توان به «اقتصاد ایران زمین»، «شناسایی با اقتصاد ایران» و «اقتصاد مقاومتی: از وادادگی تا ایستادگی»، اشاره کرد.

سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس: بانک‌های ناتراز به سرنوشت بانک آینده دچار نمی‌شوند

سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس تأکید کرد: در قانون «کرپر» مابانک مرکزی را مکلف می‌کنیم که در زمان‌های مشخص ورود کند و دیگر اجازه ندهد که بانک به آن مر حله‌ای برسد که مجبور به منحل کردن آن شودیم. به اعتقاد من، بانک مرکزی عملکرد خوبی دارد و دیگر بانک‌ها به سرنوشت بانک آینده دچار نخواهند شد. حاکم ممکن در گفت‌وگو با تجارت‌نیوز، افزود: در حال حاضر تعدادی از بانک‌های کشور در شرایط ناترازی قرار دارند. اما شرایط ناترازی آنها قابل اصلاح است و بانک مرکزی و وزارت اقتصاد یک سری کمک‌هایی به آنها می‌دهند تا جلوی بحرانی تر شدن شرایط را بگیرد.

رئیس شورای تامین دام: مردم توان خرید گوشت قرمز را ندارند

رئیس شورای تامین دام کشور با اشاره به افزایش قیمت گوشت قرمز در یکساله به دلیل تغییر ارز، نبود نهادهای دامی و بیماری تب برقی، تصریح کرد: مردم دیگر توان خرید

گوشت قرمز کیلویی ۶۵۰ هزار تومان را ندارند. به گزارش ایلنا، منصور پوریان یادآور شد: سال گذشته همین موقع وقتی که بودجه تقدیم مجلس شد، در بودجه ذکر شده بود که گوشت از کالاهای مشمول ارز ترجیحی حذف شود و ارز آن به تالار دوم برود. به عبارت دیگر، ارز بودجه‌های دامی و بیماری تب برقی، تصریح کرد: مردم دیگر توان خرید

مدیرعامل صنایع چوب و کاغذمازندان: صنعت چوب و کاغذ کشور، تأثیر تحریم‌ها و قوانین باز نارد

مدیرعامل صنایع چوب و کاغذمازندان از وضعیت بحرانی صنعت چوب و کاغذ کشور، تأثیر تحریم‌ها و قوانین باز نارد. منمند تنفس جنگل و راهکارهای احیای تولید داخلی سخن گفت. قاسم محمدی در گفت‌وگو با ایلنا، عنوان کرد: عدم قطعات و فرایندهای کارخانه به پایان خود رسیده و نیاز به اورهال‌ها و بازسازی‌های فنی و تکنیکی وجود دارد تا ذخیره ارزش و تکت‌تأمین تکمیل شود و بتوانیم به بازارهای داخلی و فراتر از منطقه وارد شویم. او خاطرنشان کرد: تحریم‌ها اثر گذار بودند، اما خود تحریمی‌های داخلی بدتر از آن بود. وقتی منابع اولیه مانند چوب محدود می‌شوند، صنعت قادر به ادامه تولید نیست و باید به دنبال واردات از کشورهایی مانند بریکس برویم. در حالی که این کشورها با سیستم تولیداروپایی ماسار کارنیتسند.

رئیس کل گمرک: ترخیص خودرو در گمرک از سر گرفته شد

رئیس کل گمرک اعلام کرد: با اصلاح مصوبات روند ترخیص خودرو در گمرکات از سر گرفته شد و واردات خودرو در حال اجراست. به گزارش تسنیم، فرود

عسگری از بهبود قابل توجه فضای تجارت خارجی و کاهش صدور بخشنامه‌های تنش‌زا از سوی دستگاه‌های مختلف خبر داد و گفت: از نیمه دوم سال گذشته تاکنون، تقریباً هیچ بخشنامه‌ای که موجب ایجاد مانع یا تنش در حوزه تجارت خارجی شود، صادر نشده‌است.

رئیس اتحادیه آهنگران و صنعتگران خودرو: یک قطعه خودرو هم به‌طور قانونی وارد کشور نمی‌شود

رئیس اتحادیه آهنگران و صنعتگران خودرو و اعلام کرد: وارداتی خودرو به صورت قاچاق به کشور می‌آید. به گزارش اقتصاد، ۱۲ جواد نیز از راه‌افزود: یک قطعه خودرو هم به‌طور قانونی وارد کشور نمی‌شود و بزرگ‌ترین معضل ما، واردات قطعات بی کیفیت چینی است. او تصریح کرد که هر کاری می‌کنیم نمی‌توانیم جلوی قاچاق را بگیریم.

مدیرعامل توابیر خبر داد: معایب قطعی برق شهرک‌های صنعتی در صورت احداث نیروگاه خورشیدی

مدیرعامل توابیر خبر داد: صنایع شهرک‌های صنعتی در صورت احداث نیروگاه خورشیدی یا اجرای طرح‌های بهینه‌سازی و خرید برق از بازار آزاد، می‌توانند از محدودیت بار معاف شوند. به گزارش مهر، مصطفی جبی مهدی افزود: اگر چه همه شهرک‌های صنعتی هوشمند و رفتار مصرفی آن‌ها رویت پذیر شده‌اما هنوز کنترل پذیر نیستند و برای مدیریت از راه دور نیاز به زیرساخت‌های جدید داریم که در طرح پیشنهادی توابیر با مشارکت صنایع هزینه‌های لازم برای کنترل پذیری را تأمین می‌کند. او تأکید کرد که اجرای این برنامه علاوه بر افزایش تولید صنایع، توسعه نیروگاه‌های خورشیدی مشترک و رونق طرح‌های بهینه‌سازی، مصرف را به دنبال دارد.